

ctisque Dei per Prophetas præsentis temporis ratio tenenda est; nonnunquam illis futura, nempe Jesus Christus, exprimebantur. Neque Scriptura omnia semper exponit, sive quæ historiam aliquam ab ea narratam præcesserunt, sive quæ deinde consequuta sunt. Quando verò nihil aliud Deum ad eam rem impulisset, quàm quod nos hucusque adduximus, satis id profectò haberetur, cur maximum Omnipotentia suæ prodigium in liberatione Prophetæ exereret.

Hæc nos quidem Christianis, Scripturarum authoritati deferentibus, nihilque nisi de ratione patrati miraculi ambigentibus. Quicumque verò eodem spiritu, quo Porphyrius, Julianus Apostata, & increduli quicumque, divinas historias deridiculo agentes earum veritatem cavillis impetunt, his planè apud Poetas, Historicos, & Theologos Paganorum multò hæc portentosiora tradi oggerimus (m). Supra innuimus historiam Herculis in ventrem canis marini à Neptuno immisi insipientis. Nec prætereundas censemus Metamorphoses omnes Jovis in taurum, cygnum, ignem, aurum; dentium anguis à Cadmo disseminatorum in homines armatos exilientium. In rem veniunt fœtum Baccho semur, fœtum Minervâ cerebrum Jovis. An hæc omnia minorem fidem, quàm Jonæ factum, exigunt? Quid porrò non portentosum legas apud Authores Theogoniæ sive genituræ Deorum, de Saturno, Jove, Baccho, Vulcano, Neptuno, Hercule, Mercurio, ac de singulorum metamorphosis? Hæc planè & alia sexcenta naturæ vires superantia pars sunt Religionis Paganorum.

Sed quæ, rogo, comparatio inter sanctitatem & gravitatem Religionis, sicut etiam puritatem in Divinis Scripturis ubique regnantem; ac putida, salacia, animalia, puerilia, repugnantia, criminosa, abominanda, quibus Libri Paganorum inferiuntur? Hæc tamen, quæcumque demum fuerint, populis traduntur credenda, tanquam ab Authoribus Paganis scripta; quamquam nullam etiam apud Paganos scripta illa sive sui, sive Authorum merito fidem obtinent; licet non nisi ad crimen & licentiam animos disponant. Porrò tota credulitatis Libris illis præstantæ ratio petitur ex Dei potentia, cui nihil impossibile. Cur igitur quidquid sacratissimum est in nostra Religione, Deo auctore constitutum, ludibrio habeatur, & mendacio? Et quum turpibus credant, potentiaque Dei universa defendant, eandem virtutem non tribuunt & honestis, ait S. Hieron. in Jon. 1.

Si quæ in Sacris Scripturis traduntur, apud Homerum, Hesiodum, Ovidium, Apollonium Thyæum, aliumque Paganum Theologum Gentiles legissent, statim illi in argumentum Religionis suæ prodigium illud vertentes, magnificis verbis amplificarent. Authorum suorum testimonio subnixi, credunt quidquid in fabulis legitur de Arione Numinum favore pollente, quæ nempe in pelagum à nautis pecuniæ illius in hiantibus projectus, subcantis Delphini dorso exceptus, incolumis ad litus devectus est. Nunc verò cum Propheta Hebræus gravis inprimis Scriptor & coævus, quæ sibi maximè contigerant, posteritati mandet, ejus narratio univèrsa in dubium revocatur. Sed, ait, S. Augustinus Epistola 102. N. 32. Ita videant Scripturas nostras, dum per singulos dies rariore paucioresque se videant, vel moriendo, vel credendo.

Veterum nonnulli persuasum habuisse videntur, Jonam in ventre ceti obiisse (n). Pseudo-Athanasius in QQ. ad Antiochum ter obiisse Prophetam testatur. Primò Sareptæ in domo matris suæ, quam ipsissimam credit viduam, cujus filium, Jonam nempe, Elias ad vitam revocavit (o). 2. In ventre ceti, ubi, quantum ad homines, diem clausit. 3. Cùm in exitu vitæ cursum absolvit. S. Hilarius in Psal. 68. n. 6. ait: Imitator ille Dominice mortis, & temporis Jonas, mari versus cetoque susceptus, non tam in mari se, quàm in inferno positum testatur. Tandem Author QQ. ad Orthodoxos q. 64. ita philosophatur: Si Jonas verò diem non clausit; quomodo mortis Jesu Christi figuram exhibet? Si autem verà morte appetit, quomodo in ventre ceti prodigio servatus dicitur?

Sed hæc sibi oppositis solidè idem Author respondit, dicens, in Scripturis non obitum quidem Jesu cum Propheta obitu comparari; neque hunc alterius esse figuram in obitu, sed non dissimili illo temporis spatio, quo ille in ventre ceti, hic in sepulchro detentus est. Si verò Jonas reipsa mortuus in ventre ceti, deinde ad vitam revocatus fuisset; quid inter imaginem & exemplar, inter Dominum & famulum, inter Jesum & Jonam discriminis intercessisset? Opus fuit, Prophetam in sinu piscis sepulturæ Jesu Christi præluisse; sed ille vivus è tumulo, ubi mortuus jacuerat, propria virtute resurgere debuit; cùm alter è ventre ceti non nisi Domino viam aperiente egrederetur, Domino, inquam, qui jam inde ab ætate cuncta juxta præstitutum ab æterno consilium suum, & nostræ fidei magis magisque fulciendæ, disponebat?

n Author QQ. ad Antioch. inter Opera Athanas. qu. 6. o Reg. 17.

a Joseph. lib. 1. contra App. p. 104.

b Apud Euseb. Præp. l. 1. cap. ult. pag. 40.

c Præp. l. 1. cap. ult. pag. 39.

DISSERTATIO
DE NUMINIBUS PHOENICUM SIVE
CHANANÆORUM.

EX quo semel de veteribus Paganorum Numinibus tractandum suscipitur, plena ambagibus, fabellis, ænigmatibus via decurrenda est; nihil enim in eorum Theologia, nisi densis obstitum tenebris, affectatis mysteriorum & verborum ambagibus obscurum, ut sacramenta illorum plenè revelari vix ac ne vix quidem possint. Hæc veterum indolet ut fabellis omnia inferant, ait Strabo l. 10. Non Historia, non Religio, non Philosophia ab ea labe immanis. Quod malum in cunctis regnans, apud Orientales maximè obtinebat, gentem, si quæ alia, fabularum, allegiarum, similitudinum fœcundam. Ex quo sanè operosissima efficitur veritatis à fabellis, cùm de Religione sive de eorum Numinibus agendum est, discretio.

Erant quidem olim Phœnicibus, quorum nos Theologiam exponendam aggredimur (a), sincera historiarum monumenta, unde plurima nostro argumento servientia derivari potuissent. Sed omnia nostrâ ætate interciderunt, his exceptis rarissimis fragmentis, quæ apud Josephum servantur. Thaausus, quem Ægyptii Thoth appellant, insignis sapientia laudem apud Phœnices obtinens, in se olim suscepit, referente Porphyrio, curam, pedestrem gentis suæ Theologiam, quam ad id usque tenebant rudes vulgaresque homines, apud quos ejus depositum manserat, in lucem solemque transferendi (b). Post evolutas deinde plures generationes, Deus Sarmabels unà cum Thuro, cognomento Chusarth, muliere, velamina allegiarum, quibus mysteria occultaverat Thaaus, detrahenda susceperunt. Hæc Porphyrius, cui gemina paulò ante ex Sanchoniathone Eusebius retulerat (c); ait enim Thaaus, Numina variis induta figuris, quibus variè ipsorum dotes representarentur, exhibuisse; nempe, uno verbo, Religionem Phœnicum pedestrem olim & simplicem mysteriorum caligine occultatam, augustiorem, utpote simplicium aspectu minus perviam, reddidisse.

Septem fratres Cabryi filii Sydec, adhibito etiam fratre suo Esculapio, scriptis mandarunt jussu Thaausi totam hanc veterem Theologiam, quam deinde Filius Tabionis vetustissimus inter omnes Reli-

gionis Phœnicum Interpretes, simplicem meramque, inferentis allegoriis & fabellis ex rerum natura petitis corruptit, deformatamque manibus Prophetarum sacra Bacchi agentium ejusque ceremoniis præfidentium commisit. Illi pro eo, quo tenebantur, desiderio Religionis majestatem etiam atque etiam prorogandi, alias super alias fabellas cumularunt, totamque deinde fabulam ad posteros transmiserunt. Ita comparata Religio ad Græcos transiit, qui nova veteribus miscentes, densas aded tenebras Theologiæ universæ offuderunt, ut tetrum quoddam chaos inuentibus videatur.

Sanchoniathon Berithinus (d), ante belli Trojani tempora rerum Phœnicarum absolutam historiam meditans, singularum Urbium Tabulas undique excussit; consulisque pariter sacris Commentariis in Templis asservatis, omnia collegit, quæ ad propositum servirent. Major tamen illi cura dirigendi quæ Thaausus scriptis mandaverat; persuasus viro illi clarissimo primum inventarum literarum redactarumque scriptis historiarum honorem tribuendum. Nec modicè ad intentum conferre censuit studium historiæ Judaicæ, quam è monumentis Jerombalis Sacerdotis Dei Jovo repetiit (e). Opus istud Sanchoniathonis Græcæ fidei redditum per Philonem Biblium à Porphyrio laudatur, ex quo ingentia quædam fragmenta in sum Opus de Præparatione Evangelica Eusebius transtulit (f). Totum Phœnicæ Theologiæ systema apud Porphyrium in hoc potissimum versatur.

Tetricus quidam, niger, agitatuseque aer flame quodam intimo commotus, unà cum chaos, obscuro, & confuso, rerum omnium principium statuendum est. Cum enim flamen illud amore principiorum suorum incalcesceret, illis ardè devinctum, amplexu illo suo coituque omnia produxit. Omnium primus genitus est motus seu limus; ex quo bruta quæcumque animalia; demum ratione utentia, quæ Zopha-semin sive Cæli contemplatores appellari placuit. Tertii ab his prodierunt Sol, Luna, & Astra. Animalia ratione prædita subito veluti tonitru quoddam excitata sese erigentia, gressus explicare super terram & mare exorsa sunt. Primò ab illis coli cœpta herbæ & plan-

d Id. Ibid. c. 9. pag. 30. &c.

e Ibid. pauld superius.

f Idem Præp. l. 1. c. ult.